

>> NÉZZÜK EGYÜTT...

Paul Klee képeit!

Paul Klee (ejtsd: pól klé) felnőtt művészként is képes volt rácsodálkozni a világ apró jelenségeire, formákra, színekre, minden rebbenésre, borzongásra. Sokan hiszik, hogy ez a gyerekekkel együtt eltűnik, és még többen gondolják gyerekesnek, felnőtthez nem méltónak az ámulás odafordulást. Holott talán nagy alkotások nem is születhetnek enélkül. Klee egész életében szenvedélyesen tanulmányozta a köznapi, fizikai valóságot, és bármilyen különös,

éppen természettudományos meg gyakorlati ismereteivel teremtett elvont, mesés képi világot. „A művészet nem a láthatót adja vissza, hanem láthatóvá tesz” - vallotta.

Svájcban született 1879-ben - német-svájci zenész családba. Kisgyerek korától maga is muzsikált, de kamaszként fontosabb lett számára a képzőművészet. Naplójában feljegyezte, hogy zenében az évszázadokkal korábban született

műveket szerette, és előadásában igyekezett korhűen tolmácsolni, a képzőművészetben viszont újtott. A zene végigkísérte életét, zongorista feleségével otthon is rendszeresen játszott, olykor képzőművész-tanítványainak is hegedült.

Németországban tanult festészetet, de csak a huszadik század második évtizedében, Párizsban ismerkedett meg az új művészi irányzatokkal. Mindenekelőtt a geometrikus formákból építkező kubizmus vonzotta. Tunéziai utazása is meghatározó volt: lenyűgözte az egzotikus színvilág és az építészet. Eztán tudományosan is vizsgálta a színek egymásra hatását.

Tíz éven át tanított a korszak legjelentősebb művészi intézményében, a Bauhaus iskolában. A műhely ötvözte a modern nevelési módszereket és a modern látásmódot. Az elméletileg is rendkívül képzett mesterek nem választották külön a képzőművészetet és az alkalmazott, a mindennapi életben használt tárgyak alkotását. A diákok építészettel, formatervezéssel, festészetrel és művészetelmélettel is foglalkoztak. Klee az üvegfújás, a könyvkötés és a fémmegmunkálás lehetőségeit is megmutatta növendékeinek. Minderről könyvet is írt.

Olykor különös ötletekkel ösztönözte hallgatóit. Bátorította őket, hogy ne a tárgyat, hanem a tárgy látványának élményét fejezzék ki. Az otthonában tartott órákon kérte például, hogy alaposan figyeljék meg a szobai akváriumban a halak mozgását. Fel-le kapcsolgatta a villanyt, hogy a változó fényviszonyokkal megmozgassa a halakat. *Halvarázslat* című, a poszteren látható képét bizonyára ez a kísérlet ihlette. Mintha a sötét úrben úszkálnának a különböző színű és formájú halak.

„A mozgás minden dolog létrejöttének és eltűnésének alapja” – írta. Mit gondolsz, sikerült érzékeltetni a halak cikázását a mozdulatlan festményen? A *Piros léggömb* című képen finom árnyalatokkal festett geometrikus formákból épül a látvány. A színes négyzetek és körök mintha álomszerű városi látképpé állnának össze, a háztetők felett lebegő piros lufival.

Az *Erdei boszorkányok* különlegessége, hogy bár a figurákat nem könnyű felismerni, a vastag vonalakkból, gyerekrajz-szerű ábrákból komponált képen mégis tisztán kivehetők az emberi alakok. A barnás-lilás háttér erdei avarnak tűnik, s a figurák mintha rejtőzködnének benne. Klee egyébként is gyakran festett arcokat. A grimaszok, a *mimika* sokfélesége foglalkoztatta. Hány boszorkányt találsz meg ezen a képen?

